

Streekeconomie gebaat bij natuurcertificaten 202402

C. van Beuningen, Fonds Natuurinclusieve Streekboerderijen.

In het artikel 'Biodiversiteit als handelswaar: gaat dat de natuur helpen?' stelt Wouter van Noord in de NRC van 13 jan. vragen bij de opkomst van biodiversiteitscredits voor de financiering van natuurbehoud en -ontwikkeling. Naast moeilijkheden van meetbaarheid, vergelijkbaarheid en controle, wijst hij erop dat credits voor natuurontwikkeling niet tot handelswaar gereduceerd moet worden. De vergelijking dringt zich op met de financiële producten die uiteindelijk tot de mondiale bankencrisis van 2008 hebben geleid, en de mondiale economie geen stap verder hebben geholpen. Als deze credits net als euro's en dollars anonieme mondiale rekeneenheden worden, ligt het gevaar van misbruik op de loer. Die kant moeten we niet op.

Maar op streekniveau zien wij goede mogelijkheden voor biodiversiteitscredits en koolstofcredits. Een betrokken koper, die weet waar de credits vandaan komen, kan de uitgevers ervan niet alleen financieel ondersteunen, maar hen er ook op aanspreken. Dat creëert een band. Vergelijk het met de groenten en vruchten die je lokaal koopt. Wij zien een plek voor deze credits in de streekeconomie, waarin mensen zich willen verbinden met hun omgeving en met eigen ogen willen zien wat er gebeurt. Boer-in-Natuur in Slabroek in de Maashorst is een streekboerderij waarmee het Fonds Natuurinclusieve Streekboerderijen samenwerkt. Voor die boerderij hebben we koolstofcertificaten uitgegeven. Wij geven de voorkeur aan "certificaten" boven "credits", om te benadrukken dat een geaccrediteerde certificeerder betrokken is (Climate Clean-up Foundation). Met de uitbreiding naar natuurcertificaten kan stapsgewijs nog concreter bijgedragen worden:

-Stap1: abonnement op een gezond voedsel van gezonde bodem

-Stap2: middels certificaten bijdragen aan langjarige CO2-vastlegging.

Bij biologische, natuurinclusieve, regeneratieve boeren gaat CO2-vastlegging gepaard met de volgende stappen 3 en 4.

-Stap3: ontwikkeling van biodiverse (houtige) gewassen op de bodem in de vorm van heggen en voedselbos, die een habitat bieden aan o.a. insecten en vogels.

-Stap4: ontwikkeling van biodiversiteit in de bodem mede door de diepe wortelsystemen van de houtige gewassen en voederheggen.

De verwachting is dat de monitoring van de biodiversiteit op de bodem (stap3) weinig extra kosten met zich mee zal brengen. Over biodiversiteits-ontwikkeling in de bodem (schimmels en bacteriën) is nog weinig bekend, maar dat gaat snel veranderen.

Voorbeeld dienstverleners:

Als een gemeente of gebied coöperatie CO2-neutraal wil worden en een eigen biodiversiteitsplan wil ontwikkelen, dan kunnen de natuurcertificaten daar goed bij helpen. Zij kunnen hun eigen CO2-uitstoot compenseren en een bijdrage leveren aan de (systematische) monitoring van de biodiversiteit.

Versterking van de Streekeconomie:

Gemeenten en gebiedscoöperaties kunnen ook aanbieders en kopers van natuurcertificaten met elkaar te verbinden. Iedere streekbewoner kan bijdragen door natuurcertificaten als lokale munt te accepteren, en dan is de realisering van natuur- en klimaatdoelen niet langer een 'ver-van-mijn-bed-show' is, maar een gezamenlijke uitdaging. Wij putten hoop uit het succes van lokale munten, waarvan wereldwijd al meer dan 5.000 systemen in gebruik zijn.

Waarom zouden lokale munten de voorkeur hebben?

Lokale munten worden gebruikt binnen de grenzen van een wijk, een gemeente, een stad of een regio om economische uitwisselingen aan te moedigen binnen een afgebakend gebied en consumenten te leiden naar lokale ondernemingen; in dit geval ondernemingen, die kiezen voor een ecologische en duurzame benadering. Lokale munten zijn goed voor korte ketens en de lokale werkgelegenheid. Omdat ze alleen lokaal circuleren en er geen rente op wordt uitgekeerd, wordt voorkomen dat geld weglekt uit de regio of wordt opgepot. Voorbeelden zijn de Bristol Pound, de Zwitserse WIR, de Chiemgauer in Beieren, de Brusselse Zinne en de Westlandse Watermunt. De kern van het succes is dat het systeem herkend en gedragen wordt door de lokale gemeenschap. Lokale munten zijn dan ook een krachtige stimulans voor wat ze in Engeland 'community wealth building' noemen. Volgens Bernard Lietaer, voormalig topambtenaar bij de Belgische Nationale Bank "wordt een gezond en veerkrachtig monetair ecosysteem gekenmerkt door het naast elkaar bestaan van verschillende munten, net zoals de biodiversiteit in een gezond voedselbos".

Ecosysteem, streekeconomie en community.

Als voor deze 3 begrippen dezelfde schaal wordt gedefinieerd (b.v. één gemeente), dan worden ze veel begrijpelijker en hanteerbaarder. Dan past een lokale munt beter en kunnen bestaande initiatieven (op gebied van klimaat en biodiversiteit) makkelijk geïntegreerd worden. Duurzaam bodemgebruik, CO₂-vastlegging, biodiversiteit en voedselproductie in de circulaire streekeconomie gaan samen op streekboerderijen met korte ketens. Bureaucratie wordt beperkt.

Regionale netwerken.

Om tot een werkbaar systeem te komen is regionaal maatwerk belangrijk met goede monitoring en controle. BoerInNatuur werkt met een certificerings- en monitoringssysteem voor CO₂ vastlegging in en op de bodem. Een CO₂-certificaten staat voor de vastlegging van 1 tCO₂. Certificaten kunnen aangekocht worden bij Boer-in-Natuur voor de huidige marktwaarde van 85 €/tCO₂ door mensen die enerzijds hun CO₂-uitstoot willen compenseren en anderzijds willen bijdragen aan de verrijking van ecosysteem en streekeconomie, met name in het natuurgebied "de Maashorst". Bij de monitoring van biodiversiteit wordt al samengewerkt met IVN, het lokale natuurcentrum en vele vrijwilligers. Ook dat draagt bij de lokale binding. In de afgelopen jaren is gebleken dat CO₂-vastlegging in houtige gewassen inderdaad een toename van biodiversiteit tot gevolg heeft.

Conclusie: Bij de uitgifte van natuurcertificaten op streekniveau kunnen de cowboypraktijken en de perverse prikkels van de CO₂-credits voorkomen worden, en kunnen betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van burgers, ondernemers en dienstverleners gestimuleerd worden.